

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 24. hét



KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET



Megemlékezések a Nemzeti Összetartozás Napján

Az összetartozásért, összefogásért emeltek szót magyar közjogi méltóságok, kormánytagok, ellenzéki és parlamenten kívüli politikusok a Nemzeti Összetartozás Napján. Áder János köztársasági elnök felvidéki, kárpátaljai, erdélyi, délvidéki és örvidéki fiatalokat látott vendégül hivatalában. Az államfő azt a tanulságot vonta le, hogy még azokban a fiatalokban is feldolgozatlan emlékként él Trianon, akiknek nemhogy a két világháborúról, de a szocializmusról sincs személyes élményük. Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke arról beszélt: a magyarságnak ez a nemzeti gyász napja, míg az egykori európai döntéshozó politikusoknak csak egy történelmi tény, amelyről el lehet felejtenek, amelynek következményeit úgy kell elfogadni, ahogy évtizedek során kialakult. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes azt mondta: a trianoni békekötés évfordulója gyásznap ugyan, de egyben a magyarság megmaradásának ünnepe is kell hogy legyen. A magyarság csak egészében, a nemzetrészekkel együtt tud megmaradni - tette hozzá. A Magyarság Házában tartott ünnepségen Répás Zsuzsanna elmondta: Trianon után van mire büszkének lennünk. Az az erő, amely akkor újraformálta az országot, a talpra állás, az újjáalakulás iránti hit és akarat kiállta az idő próbáját. A nemzetpolitikaért felelős helyettes államtitkár szerint ma a trianoni békediktátum aláírásnak napján a nemzeti összeomlás gyásza helyett a nemzet összetartozását, soha nem múltó egységét ünnepeljük. Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter szerint előremutató válasz, amikor „következetesen kiállunk a határainkon túl élő magyarság jogaiért, nem teszünk engedményeket, ha nemzeti érdekeink védelméről van szó és amikor nyugodtan vállaljuk, hogy az unión belül is a nemzetek Európájában gondolkodunk”. Németh Zsolt külügyi államtitkár arról beszélt: akkor van igazán értéke a nemzeti és európai összetartozásnak, amikor a válság és - mint fogalmazott - „az egymásnak feszülő válságkezelési koncepciók miatt” az összetartozás-tudat gyengülni és összekuszálódni látszik. „Mindent támogatunk, ami erősíti az összetartozást és mindent ellenzünk, ami gyengíti azt” - tette hozzá. Újabb nemzeti emlékhelyeket is felavattak, köztük az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkot. Lázár János, a Miniszterelnökséget vezető államtitkár azt mondta, hogy a Nemzeti Összetartozás Napja a valódi európaiság és a kompromisszumot nem ismerő rendszerváltozás napja is. Az Országgyűlés 2010. május 31-én döntött úgy, hogy a trianoni békeszerződés aláírásának napja, június 4. a jövőben a Nemzeti Összetartozás Napja.



Tókécs eldöntötte: indul az EP-választáson

A 2007-ben függetlenként, 2009-ben pedig az RMDSZ színeiben brüsszeli mandátumot nyert volt református püspök pénteki nagyváradi sajtótájékoztatóján bejelentette, kész nekivágni egy újabb megmérettetésnek. Mint ismeretes, a politikus az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) április végi kolozsvári kongresszusán még azt mondta, nem kíván indulni a 2014-es EP-választáson, mivel pihenni szeretne. Toró T. Tibor EMNP-elnök akkor úgy vélekedett, mindent meg kell tenni, hogy Tókécs László folytathassa brüsszeli munkáját, és bár a néppárt még nem döntött esetleges indulása mikéntjéről, ha kell, százezer aláírást gyűjt védnöke támogatása érdekében. Tókécs pénteken Nagyváradon elmondta, négy alternatíva mutatkozik választási részvételére, közülük azonban csak a függetlenként, valamint az RMDSZ-szel való közös indulást nevezte meg. Leszögezte: négy évvel ezelőtt koalíciós megállapodást kötött az általa vezetett Erdélyi Magyar Nemzeti



Tanács az RMDSZ-szel, Sógor Csabával és Winkler Gyulával így szereztek mandátumot. Újságírói kérdésre nem zárta ki annak a lehetőségét, hogy egy magyarországi politikai alakulat listáján pályázzon újabb európai törvényhozói mandátumra. Borbély László, az RMDSZ politikai alelnöke a Krónika érdeklődésére kijelentette: nem látja értelmét annak, hogy a szövetség összefogjon Tőkés Lászlóval, az erre irányuló tárgyalások számukra nem élveznek prioritást. „Tőkés nem érti meg, hogy a politikában vannak bizonyos szabályok, amiket be kellene tartani. Amikor 2009-ben az RMDSZ-szel közösen bejutott az Európai Parlamentbe, már másnap azon munkálkodott, hogy új pártot hozzon létre” – mondta lapunknak Borbély, egyértelművé téve, hogy az elmúlt évek eseményei után nem kívánnak újabb koalíciót Tőkessel. „Az RMDSZ-t nem foglalkoztatja az, hogy Tőkés László hogyan folytatja politikai pályafutását” – jelentette ki a szövetség politikai alelnöke.

Az MPP elutasította az EMNP fúzióra vonatkozó ajánlatát

Biró Zsolt, a Magyar Polgári Párt (MPP) elnöke elutasította az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) fúziós ajánlatát és csak a párbeszédképességét erősítette meg. A Toró T. Tibor EMNP-elnöknek címezett nyílt levelében Biró Zsolt pártjának a szervezeti önállóság megőrzéséről szóló kongresszusi határozatára hivatkozott. „Meggyőződésünk, hogy erdélyi magyar társadalmunk csak akkor válhat ténylegesen autonóm, saját sorsát irányítani képes közösséggé, ha a politikai sokszínűség és a nemzeti érdek közös képviselője egyaránt érvényesül. Ennek jegyében nyitottak vagyunk a párbeszédre minden magyar politikai párttal és szervezettel!” – fogalmazott nyílt levelében Biró Zsolt. Az MPP elnöke ugyanakkor éles hangon bírálta az EMNP fúziós törekvéseit. „Arra kérjük a néppárt vezetőit, hogy lépjenek túl saját árnyékukon, hagyjanak fel a közvélemény folyamatos manipulálásával, a sajtón keresztül történő üzengetéssel, a fúzió alapokat nélkülöző erőltetésével, és amennyiben tényleg szívükön viselik közösségünk sorsát, akkor maszatolás helyett válasszák bátran az őszinte párbeszédet” – jelentette ki Biró Zsolt. Úgy vélte, az EMNP és az MPP meg tudja találni az együttműködésnek azokat a lehetőségeit, amelyek a választások szabadságát és az erős nemzeti érdekképviselőt is biztosítják. Biró Zsolt nyílt levelére reagálva az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) pénteken közölte, hogy az MPP helyi vezetőivel folytatja a tárgyalásokat a két párt fúziójáról.

Az MPP elutasítása várható volt, a két párt közötti együttműködés kérdése azonban ezzel valószínűleg nincs lezárva. Az MPP vezetői nem véletlenül hangsúlyozzák a szervezeti önállóság fontosságát: a fúzió gondolata éppen azért riasztja őket, mivel attól tartanak, hogy a néppárti vezetők háttérbe szorítanák őket egy leendő közös szervezetben. Mivel az EMNP jelenlegi vezetői gyakorlatilag az MPP-ből váltak ki – miután megromlott a viszonyuk Szász Jenő akkori pártelnökkel – Biró Zsolt elnökké választása után abban bíztak, hogy újra egy szervezetben politizálhatnak tovább. Ez azonban számos kérdést felvetne: melyik párt maradna meg és melyik olvadna bele a másikba? Egy új párt jönne létre a fúzió után? Ki lenne a párt elnöke? Ameddig az ezekre a kérdésekre adott válaszok tekintetében meglehetősen nagy a távolság az MPP és az EMNP vezetői között, addig a megegyezés valószínűsége kicsi. A tárgyalási pozíció javítására természetesen az szolgálhat, ha az EMNP megpróbálja az MPP helyi vezetőit rábírní az „átállásra”, erre utalhat az EMNP nyilatkozata, miszerint „az MPP helyi vezetőivel folytatják a tárgyalásokat a két párt fúziójáról”. Ha azonban valóban elkezdődik a „leszalámizás”, az elhúzódó politikai harcot eredményezhet a két párt között.



MOGYE-ügy: a tanévzárásig nyitott a tárgyalásra a magyar tagozat

A tanévzárásig nyitott a tárgyalásra a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE) magyar tagozata, de ősztől tiltakozó akciókat szervez, ha az egyetem szenátusának román többsége továbbra sem hajlandó a magyar nyelvet bevezetni a gyakorlati oktatásba - jelentették be hétfőn a MOGYE magyar oktatói. „Ismét kritikus helyzetbe került az anyanyelvű oktatás ügye” – foglalta össze bevezetőjében Szabó Béla, a MOGYE professzora az intézményben uralkodó állapotokat, melyek egy közlemény kibocsátására sarkallták a magyar tagozat vezetőtanácsát. A tanárok ebben rámutatnak, hogy a magyar tagozat megszervezésének problémája körüli ellentét akkor csúcsosodott ki újra, amikor világosan megfogalmazott kérésük és a törvényes előírások ellenére a MOGYE vezetősége úgy küldte fel Bukarestbe a magyar nyelvű orvosképzés akkreditációs dossziéját, hogy az nem tartalmazta a magyar tagozat igényeit. A magyar oktatók szerint azonban az elmúlt kilenc hónap során bizonyossá vált, hogy a román fél egyik rá vonatkozó pontot sem tartotta be maradéktalanul. „A legsúlyosabb, hogy a megállapodás világosan leszögezte, hogy a magyar tagozat – a magyar rektorhelyettes révén – szabadon meghirdetheti a számára szükséges állásokat, és a tanársegédek esetében ezen állásoknál kötelezően kérni kell a magyar nyelvtudást. Mindez nem történt meg” – olvasható a közleményben.

Széles körű jelentés a nyelvi jogokról

A nyelvi jogok érvényesítéséről készít jelentést a kormány mellett működő Etnikumközi Kapcsolatok Hivatala (EKH) – nyilatkozta az MTI-nek Laczikó Enikő államtitkár, a hivatal elnöke. Ezzel függhet össze az is, hogy az egészségügyi minisztérium nemrég a nyelvi jogok betartásáról kért tájékoztatást a megyei közegészségügyi igazgatóságoktól. Az EKH a regionális és kisebbségi nyelvek európai chartája alapján készíti a jelentést, amely a közélet számos területén teszi lehetővé a kisebbségi közösségek tagjai számára, hogy az intézményekben is használják anyanyelvüket. Az Európai Tanács tavaly fogalmazta meg ajánlásait nyelvi chartája romániai alkalmazásával kapcsolatban, és kérte Bukaresttől a hiányos adatok pótlását. Ezekre kell válaszolnia a kormánynak, ezért az EKH felkérte az érintett minisztériumokat és intézményeket: számoljanak be arról, miként érvényesül szakterületükön a kisebbségek anyanyelv-használati joga – magyarázta az államtitkár. A külügyi, oktatási, közigazgatási, munkaügyi, kulturális és igazságügyi tárca szakértőivel, illetve a médiahatóság, a fogyasztóvédelem, az ombudsman és a közszolgálati média képviselőivel tartott első konzultáció után Laczikó Enikő úgy fogalmazott: megnyugtatónak tartja, hogy nem volt újdonság számukra a charta. Hozzátette: ennek ellenére számos területen hiányosak az adatok. Ugyanakkor több intézmény kifogásolta, hogy a chartát a román jogba beépítő 2007-es törvényhez a kormány nem készített végrehajtási rendeletet.



Benyújtotta lemondását A. Nagy László

Benyújtotta lemondását Robert Fico kormányfőnek A. Nagy László kisebbségügyi kormánybiztos, miután a szlovák parlament első olvasatban elutasította a Most-Híd által



benyújtott törvénymódosítás, mellyel a kisebbségi nyelvtörvényt és a vasúti törvényt változtatták volna meg azért, hogy magyarul is fel lehessen tüntetni a vasúti állomások nevét. A javaslatot Érsek Árpád, a Híd képviselője ismertette a parlamentben; beszédében hangsúlyozta, hogy a magyar megnevezés feltüntetése által nem csorbul a szlovák nyelv helyzete. A szavazás során 51 képviselő támogatta a javaslatot, négy képviselő szavazott ellene, 72 képviselő pedig tartózkodott, így nem került második olvasatba a tervezet. A szavazást követően Bugár Béla, a Most-Híd elnöke kijelentette, nincs értelme, hogy A. Nagy László továbbra is betöltse a kisebbségügyi kormánybiztos tisztségét, mivel jogkörei csak látszólagosak. A Robert Fico kormányfő vezette Smer szerinte elutasította a munkáját, mikor a parlamentben nem támogatta a vasúti kétnyelvűséggel kapcsolatos indítványt. A Híd Országos Elnöksége ezért felszólította A. Nagy Lászlót, hogy mondjon le posztjáról. A Híd elnöke emlékeztetett: a tavalyi kormányváltás után Robert Fico kormányfő ígéretet tett a nemzeti kisebbségeket érintő status quo megőrzésére. Mint mondta, ezért is fogadták el annak lehetőségét, hogy jelöltet állítanak a kisebbségügyi kormánybiztosi posztra. „A kormánybiztos nem tudja elvégezni feladatát, ha egyrészt vannak hivatalos jogkörei, másrészt azonban a hónapok óta folyó tárgyalások a vasúti társasággal és a közlekedésügyi államtitkárral nem vezettek el ahhoz, hogy a Smer-SD képviselői megszavazzák a módosítást” – magyarázta Bugár, aki szerint tervezetük összhangban volt az ígért status quo-val. A. Nagy László kisebbségügyi kormánybiztos ezt követően benyújtotta lemondását Robert Fico kormányfőnek. A miniszterelnök a sajtóban kemény szavakkal illette a Híd döntését, mellyel visszahívta posztjáról A. Nagy Lászlót. Fico szerinte Bugár Béla az MKP-val versenyez, ám a kormányfő nem hajlandó emiatt veszélybe sodorni jó kapcsolatait Magyarországgal. „Kérdem Bugár úrtól, miért nem akkor nyújtottak be ilyen törvényt, amikor miniszterelnök-helyettesük volt, miért tőlünk akarnak olyat tenni, amit ők minden korlátozás nélkül megtehettek volna?” - tette fel a kérdést Fico. Meglátása szerint evidens hogy Bugár testvérharcot vív az MKP-val, és azt akarta ezzel a lépéssel bizonyítani, hogy ő nagyobb konfliktusban van a kormánnyal, mint az MKP. Berényi József a Magyar Közösség Pártja (MKP) elnöke szerint a kisebbségügyi kormánybiztos lemondására tett javaslat csak egy kötelező szükségszerűség volt a Most-Híd részéről. Berényi szerint a kormánybiztos tényleges jogkörökkel nem rendelkezett, csak pénzelosztó szerepe volt. „A döntés nem a kormánybiztosról szól, hanem figyelemelterelés, amely azt akarja leplezni, hogy a Most-Híd érdekérvényesítő szerepe a parlamentben egyenlő a nullával” - szögezte le a felvidéki magyar párt elnöke.

Strasbourg elutasította Fehér István és Dolník Erzsébet panaszát

A szlovák külügyminisztérium közleményben üdvözölte a döntést, mely szerint a strasbourgi Európai Emberi Jogi Bíróság nem lát jogsértést abban, hogy Fehér és Dolník elvesztette szlovák állampolgárságát, miután bejelentették, hogy felvették a magyart. A bíróság szerint a panasztevők szabad akaratukból döntöttek a magyar állampolgárság felvétele mellett abban az időben, mikor hatályosak voltak a Fico-féle szlovák állampolgársági törvény rendelkezései, melyek szerint aki önként felveszi egy másik ország állampolgárságát, automatikusan elveszti a szlovákot. A tárcsa szerint a bíróság precedensértékű döntése kétségbevonhatatlan és elég egyértelmű jel mindazok számára, akik „az állampolgárság problematikáját Szlovákia befektetésére igyekeznek felhasználni a hazai és a külföldi nyilvánosság szemében”. Lomnici Zoltán, a felvidéki magyarokat képviselő Emberi Méltóság Tanácsának vezetője elmondta: az ügyben emberi jogok sérülnek, ezért vitték több nemzetközi fórum elé az állampolgárságtól megfosztottak



ügyét. A strasbourgi döntéssel kapcsolatban úgy nyilatkozott: sokat számított, hogy a szlovák fél közigazgatási eljárásban nem hozott határozatot az állampolgárságuktól megfosztottokról, csak levélben érintkezett velük, bíróságon támadható határozat nem született az ügyben. Ilyen határozat azonban a strasbourgi keresetnél alapfeltétel lett volna. Hozzátette: furcsának találja, hogy a szlovák államot előbb értesítették a döntésről, mint a panaszosokat. Lomnici azonban felhívta a figyelmet: az EP petíciós bizottsága a jogfosztottak ügyét ugyanakkor napirenden tartotta, szakbizottság foglalkozik majd vele, és ez nagy eredmény – a beadvány ugyanis pontosan ugyanaz volt, mint amit Strasbourgba küldtek. Pozitívnak nevezte azt is, hogy a petíciós bizottság döntése még a strasbourgi döntés előtt született. Az Európai Emberi Jogi Bíróság döntése nem fog minket eltéríteni a küzdelemtől, az ügynek egy végeredménye lehet: megszüntetik a jogsértést – nyilatkozta Lomnici Zoltán.



Répás Zsuzsanna: Trianon után van mire büszkének lennünk

Zentai magyarok tették le állampolgársági esküjüket a szabadkai főkonzulátuson június 4-én, a Nemzeti Összetartozás Napján. Répás Zsuzsanna, nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár elmondta, hogy ez a nap évtizedekig nemzeti gyásznapként szerepelt a köztudatban, ma, 2013-ban a nemzeti összeomlás gyásza helyett a nemzet összetartozását, soha nem múló egységét hirdetjük és ünnepeljük június 4-én. „A magyar nemzet újraalkotta önmagát, újrafogalmaztuk az önmagunkhoz, a nemzethez való viszonyunkat, a nemzet fogalmához kapcsolódó elképzeléseinket. Trianon után van mire büszkének lennünk” – fogalmazott Répás Zsuzsanna. A nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár délután Királyhalmon, a nemzeti összetartozás napján rendezett ünnepségen is részt vett, ahol beszédében kiemelte: „2010 óta ezen a napon saját létezésünket ünnepeljük, azt méltatjuk, hogy a magyarságra oly jellemző küzdőszellem a történelem minden tragikus pillanatából kiutat talált”. „Összetartozásunk olyan teljesítmény, amelyre büszkének kell lennünk. A köldöknéző magatartás még soha nem vezetett sikerre, felemelt fejjel lehet csak meglátni az ösvényt, amely a jövő, a gyarapodás felé visz bennünket” - fogalmazott Répás Zsuzsanna. Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség és a vajdasági képviselőház elnöke hangsúlyozta, az elmúlt ezerszáz esztendő történelmén végigtekintve látszik, a magyar nemzet akkor volt sikeres, amikor példát tudtunk mutatni összetartozásból és összefogásból. Ezért a nemzeti összetartozás napja – amely a vajdasági magyarság hivatalos ünnepnapja is - bár csupán néhány éves, üzenete miatt mind fontosabbá válik – mondta a legnagyobb vajdasági magyar politikai szervezet vezetője.

Pásztor István: A VMSZ számára a kitűzött célok elérése a legfontosabb

A Vajdasági Magyar Szövetség a párt által kitűzött célok elérésén és megvalósításán dolgozik annak érdekében, hogy Szabadka végre vissza tudjon fordulni a tévútról, és



megállhasson a lejtőn – nyilatkozta Pásztor István, a VMSZ elnöke a szabadkai aktuális politikai helyzetről és viszonyokról nyilatkozva. Kiemelte: a VMSZ a szabadkai városi képviselő-testületben nem keres új koalíciós partnereket, de a célok elérése és az ötletek megvalósítása érdekében másodlagos jelentőségű lesz az, hogy a partnerek a többségi vagy az ellenzéki képviselők közül kerülnek-e ki. Hozzátette: a VMSZ legfőbb célja, hogy megvalósítsa a választási kampányban megfogalmazott programját, függetlenül attól, hogy az tetszik-e valakinek vagy sem. A VMSZ elnöke sajtótájékoztatóján elmondta: a VMSZ az elmúlt 15-16 év, de az elmúlt pár év során is kifejezetten bizonyította azt, hogy független és megbízható. Hozzátette: a megbízhatóság tekintetében a párt mindig megtartotta az adott szavát, a függetlenség vonatkozásában pedig mindig számot adott a kialakított álláspontokról és az érdekérvényesítésről. A sajtótájékoztatón Pásztor István azt is elmondta, már egy év elmúlt azóta, hogy a VMSZ bűnvádi feljelentést tett ismeretlen tettes ellen a tavalyi választások során felfedezni vélt szavazatvásárlás és szavazatlopások kapcsán. Azóta nem erősítették meg a VMSZ gyanúját, de nem is cáfolták meg a párt feltételezéseit – mondta az elnök. Ez megengedhetetlen és tarthatatlan állapot, ezért nyilvánosan felszólította az illetékes szerveket, hogy mielőbb tegyenek pontot az ügy végére.



Vukováron ült össze a Magyar Ifjúsági Konferencia

A Magyar Ifjúsági Konferencia évente kétszer ülésezik: tavasszal a határon túli régióban, az év második felében pedig Magyarországon. Idei első fórumának a vukovári Lav Hotel adott otthont, a házigazdája a Horvátországi Magyarok Ifjúsági Közössége (HMIK) volt. „Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy 12 év után ismét Horvátországban tarthattuk meg a MIK-et. Az pedig külön elismerés számunkra, hogy az ifjúsági közösségünk lehetett a házigazdája. Nagyon fontos szerepe van ennek a szervezetnek, mint a kapcsolat építésben, mind pedig a tapasztalatcserében” – szögezte le a HMIK elnöke, Ljubic Molnár Mónika. Az ülés résztvevőit a házigazdák nevében Vass Larissza köszöntötte, majd a Vukovár Magyar Kisebbségi Önkormányzatának az elnöke, Jakumetovic Rozália ismertette az egybegyűlteket a városi magyarság helyzetéről. Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár is szólt a fiatalokhoz, röviden beszámolt az államtitkárság idei kiemelt fontosságú programjairól, amelyek legfőbb célja a közösségépítés. Beszélt a 2012-es külhoni magyar óvodák éve program folytatásaként indított kisiskolások évéről, a Határtalanul programról. Hangsúlyozta a Kisebbségi Jogvédő Intézet fontosságát, és beszámolt a Kőrösi Csoma Sándor programról, amely a Julianus-programhoz hasonlóan a diaszpórát érinti. Téglásy Kristóf, az Emberi Erőforrások Minisztériuma Sport és Ifjúságért Felelős Államtitkárságának ifjúságügyi főosztályvezetője a család, a gyermekvállalás és a közösségépítés szerepét emelte ki a fiatalokhoz szólva. Gulyás Tibor, MIK elnök a fiatalok egyeztetési fórumának a szerepét ecsetelte.